

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dnie powszednie kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dzisiaj: Rozesł. Ap. i Henryka.
Piątek: N. M. P. Szkaplerznej.
Sobota: Aleksego Wyznawcy.
Niedziela: Szymona i Kamilla.

KURIER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Dzisiaj: Rozesł. Ap. i Henryka.	Wschód słońca o godzinie	3 minut 57.	Wschód księżyca o godzinie	7 minut 30 w.
Piątek: N. M. P. Szkaplerznej.	Zachód	6 " 13.	Zachód	3 " 31 r.
Sobota: Aleksego Wyznawcy.	Długość dnia godzin	16 " 16.	Wysokość wody na Wiśle stóp	2 cali 4.
Niedziela: Szymona i Kamilla.	by o " "	0 " 27.	Dzisiaj o godzinie 4-ej rano ciepła	13° R.

CENA OGŁOSZEŃ:

Reklamy: za jedną wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia numerach porannych, zwykłym niedzielnych i świętecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Poniedziałek: Wincentego a Paulo.
Wtorek: Czesława i Eljasza.
Środa: Praksedy i Daniela.
Czwartek: Marii Magdaleny.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9. — Telefon Redakcji nr 126. — Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Radosława; jutro Dzierżysławy.

Nabożeństwa: W kościele św. Krzyża na Krakowsk. Przedm. o godz. 7-ej zrana szósta nowenna do uroczystości św. Wincentego a Paulo; w kościele św. Ducha przy ulicy Freta o godz. 9-ej zrana wotywa ku czci Opatrzności Boskiej; w kościele archikatedralnym św. Jana o godz. 9-ej zrana wotywa ku czci N. Sakramentu; w kościele św. Kazimierza na Nowem-Mieście o godz. 9 1/2 zrana suma, o godz. zaś 3 1/2 po południu niespory ku czci N. Sakramentu.

Zgromadzenia: Sesja wyborcza zgromadzenia kapeluszników. (Mieszkanie starszego—godz. 6 po południu.)

Wystawy: Wyst. Tow. zachęty sztuk pięk., Krak. Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.)—Wystawa obrazów A. Krywulka. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Teatry: Letni (w ogrodzie Saskim): dziś „Żydówka” (pierwszy występ gościnny p. de Negri); jutro „Piękna żonka”;—Nowy: (przy ulicy Królewskiej): dziś „Wojna podczas pokoju”; jutro „Baron cygański”. (Godz. 8 wieczorem.)

Teatryki: Alhambra: „Pani doktor”; Bellevue: „Nittouche”; Nowy-Swiat: „Baron cygański”.

Teatr Buff: dziś przedstawienie niemiecko-żydowskie.

Cyrk Salameńskiego i koncert. (Dolina szwajcarska—koncert o godz. 6-ej, przedstawienie w cyrku o 8-ej.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Do opracowania nowego kodeksu handlowego wezwani zostali jako doradcy i rzeczoznawcy niektórzy z tutejszych prawników.

— Cykularz departamentu dochodów celnych objaśnia, że platyna w odlamach oraz tygle i druty platynowe wolne są od opłaty cła.

— Budowa nowej drogi żelaznej, prowadzącej od Białegostoku do Baranowicz, rozpoczęta w przeszłym roku, bardzo szybko postępuje i obecnie kilka tysięcy robotników w różnych punktach pracuje nad robotami ziemnymi, wycinaniem lasu, ustawianiem słupów telegraficznych i t. p. Jednocześnie energicznie prowadzą się roboty około budowy domków drożniczych, domów mieszkalnych i stacji, z których głównejsze w Białymstoku, Wołkowysku, Słonimie i Żerbilowicach już są na wykończeniu. Nowa droga żelazna posiadać będzie ośm większych mostów, które budują się na rzekach Polonice, Szczarze i Rosi. Podług projektu, droga żelazna białostocko-baranowicka wykończoną ma być w roku przyszłym, a jako łącząca punkta nadgraniczne kraju naszego, będzie miała niemałe znaczenie dla tutejszych stosunków przemysłowo-handlowych.

— Komisje gubernjalne w obrębie Królestwa Polskiego, ustanowione dla egzaminowania rabinów i podrabinów co do znajomości języka rosyjskiego, rozpoczynają działalność swoją z dniem 1-ym września r. b. i czynne będą do 1-go stycznia r. p. Chcący poddać się egzaminowi, winni wnieść prośby do gubernatorów, z załączeniem między innymi dowodami swojej fotografii. Od egzaminów wyłączeni są żydzi, kończący kurs nauk w wyższych i średnich zakładach naukowych i żydzi, zatwierdzeni w obowiązkach rabinów i podrabinów przed d. 15-ym lutego 1885 r. Kandydaci dla otrzymania świadectw ze znajomości języka rosyjskiego, powinni umieć płynnie czytać i pisać, z objaśnieniem ustnem tego co napisane, a także znać gramatykę.

— W pałacu skierniewickim rozpoczęto odświeżanie wnętrza i staranne porządkowanie ogrodu. W oficynach, wedle świeżo dopełnionych planów, zajęte mają ważne ulepszenia.

— W sobotę t. j. dnia 17-go b. m., odbędzie się w zarządzie kanalizacji ograniczona konkurencja na budowę trzech mostów ponad budującym się kanałem głównym C., w pobliżu dworca osobowego drogi żelaznej Nadwiślańskiej, przy ulicy Pokornej, pod koleją obwodową, z których dwa mosty prostopadłe, a trzeci skośny do kierunku kanału. Do konkurencji wezwane zostały tylko pierwszorzędne firmy miejscowe.

— Ulica Aleksandrowska na Pradze, stanowiąca jedną z najruchliwszych arterij komunikacyjnych naszego miasta, za staraniem zarządu miejskiego otrzyma bruk kostkowy, na co odpowiedni fundusz wyznaczony już został i roboty wkrótce rozpoczęte być mają.

— Tutejszy szpital paralityków otrzymał trzy tysiące rs. drogą zapisu, sporządzonego przez panią Wandaliowiczową, wdowę po urzędniku, zmarłym w Kamieńcu.

— Całkowity kurs w szkole realnej w Białymstoku ukończyli w r. b. następujący polacy: Stanisław Arciszewski, Józef Bańkowski, Kazimierz Goławski, Henryk Glebowicz, Adam Henzel, Stefan Klimaszewski, Antoni Michalski, Aleksander Nowicki, Zygmunt Sobolowski i Bolesław Żukowski.

— Z literatury.

* Nakładem księgarni Gebethnera i Wolffa ukazały się świeżo z pod prasy „Studia krytyczne”, napisane przez Seweryna Smolikowskiego.

Dzielną to zawiera ocenę głośnych utworów Funk-Brentana, profesora prawa międzynarodowego szkoły nauk politycznych w Paryżu, (a mianowicie rozpraw „Cywilizacja i jej prawa” i studjum p. t. „Sofisci greccy i sofisci współcześni”).

Dalej znajdujemy tu krytyczny przegląd nowszych usiłowań na polu badań historjograficznych, a to na podstawie „Dziejów historjografii” R. Rocholla.

Autor podaje dalej wyczerpujący przegląd najnowszej bibliografii historjograficznej aż do kwietnia

PIĘKNA ŻONKA.

Komedja w 4-ach aktach Michała Bałuckiego.

Idąc na nową komedję Bałuckiego, widz z góry może być pewnym, że się naśmiejemy i ubawimy, a to go zaraz przy wejściu do sali bardzo dobrze dla sztuki usposabia. Wie przytem, że sobie głowy łamać nie będzie nad jakimś ważnym zagadnieniem społecznym, że nie stanie wobec jakiejś zagadki życiowej, nierozwiązalnej zwykle dla samych autorów, którzy się w kwestjach tego rodzaju lubują, ale zobaczy jakiś rys, może nie nowy, lecz żywym z natury, z codziennego życia pochwycony, jakąś dowcipnie ujętą sytuację prawdziwą, choć może także nie oryginalną i nie świeżą, a wszystko to będzie mu podane z okrasą jędrnego, może czasem trochę rubasznego humoru, w wybornie ułożonej scenizacji, która się jednak czasem przed pewnymi nieprawdopodobieństwami i naciąganiem nie cofa. Wie dalej, że komedja nie obejdzie się bez rozmaitych *qui pro quo*, sztucznie przez autora sprowadzonych, ale wesółych i że się na scenie ukaza postacie nieraz już przez autora tworzone, lecz zawsze śmieszne, tak jak ich nazwiska, *antiquo modo* przykrojone według charakteru noszących je postaci, a więc Chwaliszewscy, Rembalińscy, Trombalińscy, Gapiszewscy, Cymbalkiewicze *e tutti quanti*. Osoby nie śmieszne, według tej metody, muszą się naturalnie obchodzić bez nazwisk, są sobie drem Ludwikiem, albo hr. Kamilem i zupełnie im to wystarcza.

Komedja Bałuckiego zawsze graniczyć musi z farsą, a często bardzo daleko wkracza na jej terytorjum. Nie mówimy tego w formie zarzutu, bo nawet

farsę talent prawdziwy może podnieść i uszlachetnić, a już chyba talentu i to niepospolitego wróg najzwziętszy Bałuckiemu nie zaprzeczy. Chcemy tylko stwierdzić fakt, że takimi były dotąd wszystkie komedje Bałuckiego, które się dobiły wziętości i stały popularnemi.

O „Piękną żonkę” zachodziła pewna obawa, że właśnie taką nie będzie. Komedja ta była pisana na konkurs imienia Bogusławskiego, o czem autorowie, którzy ubiegali się o nagrody, naturalnie zapomnieć nie mogli. Aby pozyskać głosy poważnego areopagu sędziów, piszący musiał się starać o stworzenie dzieła odpowiedniego ich powadze, utworu z wyższą tendencją społeczną. Takie wspinanie się na wyżyny nie dla każdego dostępne, zaszkodziło zapewne niejednej sztuce, która mogłaby być zupełnie dobrą, gdyby nie chciała być jeszcze lepszą, to jest głębszą. Dowodem „Wicek i Wacek”, którym autor, widocznie na intencję konkursowego jury, chciał dać doniosłą tendencję, ale tej części zadania nie sprostał. Tej samej pokusie mógł ulec i Bałucki, któremu długoletnie powodzenia sceniczne mogły nasunąć myśl, że dla niego będzie to zadanie łatwiejsze.

Na wczorajszym przedstawieniu przekonał się, że autor „Piękną żonki” nie poszedł tym torem i żadnych następstw komitetowi konkursowemu nie zrobił, nie dla widoku nagrody nie poświęcił, słowem pozostał sobą, a jeżeli o co mieć możemy do niego urazę, to chyba o to, że sobie samemu nie dorównał. W bogatym repertuarze sztuk Bałuckiego „Piękna żonka” nie zajmie naczelnego miejsca. Nie jest to najlepsza edycja tej jedynej komedji, którą ten płodny autor wciąż pisze; miała ona już nieraz edycje daleko szczęśliwsze.

Pomysł „Piękną żonki” należy do tej samej kategorii co wszystkie pomysły autora „Radców”. Pań-

stwo Chwaliszewscy (państwo Ostrowscy) są w swojej córce Julji (panna Wisnowska) zaślępieni. Ztąd konkursowy tytuł komedji, która dopiero na afiszu odzyskała swoją nazwę właściwą. Panna Chwaliszewska, adorowana przez rodziców, pomimo piękności i talentów (śpiewa jak Patti), nie mając posagu, nie mogła znaleźć lepszej partji jak młodego doktora Ludwika (p. Prażmowski), który olśniony tak jak rodzice jej pięknoscą, żyje nad stan i szybko kroczy ku ruinie, byle tylko „Piękna żonka” mogła się bawić w wielkim świecie. Gdyby nie siostra doktora, praktyczna Andzia (panna Czakówna), która wzięła na siebie wyręczenie w domu bratowej, biedny eskulap musiałby chyba także dziecko kołysać i pilnować w kuchni objadu. Tej zacnej Andzi jedynie zawdzięczamy, iż ten sympatyczny p. Ludwik nie jest małżonkiem pani Frazesowiczowej z „Emanypowanych”, tylko jest sobie po prostu niezem.

Perspektywa przyszłości dra Ludwika przedstawia się, jak widzimy, nie wesoło, ale nad ludźmi w jego położeniu czuwa zawsze jakaś teatralna a potężna opatrność. W „Piękną żonkę” rolę tej opatrności gra wujaszek Ludwika p. Konstanty Rembaliński (p. Grzywiński), który z właściwą energicznym ziemianom bystrością, poznaje położenie i postanawia zaślępienym oczy otworzyć a w domu siostrzeńca inny zaprowadzić porządek. Widzowie wdzięczni być muszą pocziwemu wujaszekowi, że czyni to dopiero w akcie czwartym, bo gdyby od razu z właściwą sobie energją wziął się do rzeczy, mógłby uniemożliwić akt drugi, trzeci, oraz połowę czwartego i musieliby iść do domu zaraz po pierwszym.

W akcie czwartym mądre rady starego Rembalińskiego trafiają do przekonania pięknej Julji (gdybyż to w życiu mądrość z pięknością, tak łatwo po-

1886-go r. w Niemczech, Francji, Anglii, Ameryce, Włoszech, Hiszpanii, Portugalii i Rosji, szczególnie zaś starannie zebrane są tu materiały do historjografii w Polsce.

Nakoniec znajdujemy tu krytyczną ocenę Th. Ribota studjów nad pamięcią, wolą i osobowością ludzką.

* Cennym nabytkiem naszej literatury historycznej jest zbiorek „Nieznanych polskich i łacińskich wierszy politycznej treści” z 1548—1551 r., zebranych i wydanych przez p. Józefa Korzeniowskiego.

Znajdujemy tu pięć utworów poetycznych, z których dwa łacińskie i trzy polskie odkrył p. Korzeniowski w archiwum ks. Czartoryskich w Krakowie.

Są to pamflety polityczne nieznanych autorów, miejscami wspaniałe i silne, miejscami ciężkie, niezgrabne, lecz nader interesujące jako obraz opinii wielkiej części społeczeństwa owych czasów.

= Z teatru i muzyki.

* „Wojna podczas pokoju” obchodzi dziś niejako jubileusz na deskach teatru Nowego.

Zabawna ta krotkowiła grana bowiem będzie dzisiaj wieczora po raz 50-ty.

* Pani Ładnowska, dzięki staraniom dra Heringa, szybko przychodzi do zdrowia i zapewne już wkrótce przestanie figurować na liście chorych.

= Kościół Wszystkich Świętych.

Fronton kościoła WW. ŚŚ. zaczyna powoli przybierać majestatyczniejsze kształty, część bowiem dotychczasowego drewnianego parkanu została rozebrana, a natomiast rozpoczęto kopanie fundamentów pod żelazne kraty.

Także kraty, w miejsce drewnianych podwoi, umieszczono wewnątrz kościoła przy trzech wejściach.

= Nowe przedsiębiorstwo.

Jakkolwiek Warszawa liczy się już do większych miast w Europie, nie posiada jednak dotychczas wielu jeszcze udogodnień, które stają się nieodzowną potrzebą innych mniejszych od Warszawy grodów.

Do takich udogodnień wypada zaliczyć dostawę produktów pierwszej potrzeby, zwłaszcza spożywczych, do mieszkań w dzielnicach bardziej oddalonych od rynków wiktualowych.

Chociaż służba jest u nas tańsza aniżeli np. w Pradze, Wrocławiu, Frankfurtu, gdzie podobne dostawy, jako przedsiębiorstwa prywatne, dawno już funkcjonują, przecież oszczędność w tym kierunku nie byłaby zbyt cenną.

Zamiast posyłania sługi osobno po mięso, masło, jarzyny i t. p., często parę razy na dzień, można jej pracę zużytkować w mieszkaniu i tam up. gdzie są teraz dwie sługi, wybornie obejść się jedną, co w budżecie domowym stanowiłoby poważną rubrykę oszczędności.

Wszystko to mając na uwadze p. B., były obywatel ziemski, osiadły w Warszawie, zamierza utwo-

żyć przedsiębiorstwo dostawy produktów do domów po cenach targowych.

W tym celu p. B. odniósł się do zarządów podobnych przedsiębiorstw za granicą, aby doświadczenie tam nabyte zastosować na tutejszym gruncie.

= Zawiedziony.

Przed kilku tygodniami w tutejszych czasopismach pojawiło się ogłoszenie, iż pewien agent zagraniczny ma do odstąpienia ważny bardzo wynalazek z „branży chemicznej”, który może stanowić zyskowną gałąź przemysłu w naszym kraju.

Ponieważ kupić, nie kupić, ale potargować wolno, więc wiele osób zgłosiło się do pana agenta, celem otrzymania bliższych wyjaśnień.

Okazało się, że ów ważny wynalazek zasadza się na nasycaniu tabliczek drzewnych jakąś kombinacją żywiczną, celem użycia ich jako podpalki.

Agent, w razie dojścia umowy do skutku, żądał 5,000 rs. wynagrodzenia za „sekrety” oraz pewnej tantiemy od zysków, które ma dać przyszła fabryka.

Wszyscy, którym interes wyluszczone, odchodzili ze stanowczym odrzuceniem lichego projektu, gdyż pomijając wygórowane warunki pana agenta, w naszym kraju, przy dostatku smolnego drzewa, podobna fabrykacja przedstawia owe zyski w nader problematycznym świetle.

= Zabawa dla dzieci.

W najbliższą niedzielę, w ogrodzie zwierzyńca, odbędzie się trzecia zabawa dla dzieci.

Podobno zabawa ta ma być urozmaicona zupełnie świeżemi rozrywkami i niespodziankami.

Na zakończenie zabawy dzieci mają być rozdane rozmaite drobnostki, jak piłki, sersa itp.

= Szkoła strzelania.

Właściciel pewnej strzelnicy w obrębie miasta czyni starania u władzy o pozwolenie otwarcia szkoły strzelania.

Inicjator pragnie zaprowadzić oddzielne kursa dla kobiet.

= Wyjazd do Chin.

Inżynier M., który przed dwoma miesiącami powrócił z Kongo, gdzie zapadł na żółtą febrę i zmuszony był zerwać układy z kompanją kolejową belgijską, obecnie zamierza udać się do państwa niebieskiego.

Należy się spodziewać, iż tym razem warunki klimatyczne nie staną na przeszkodzie powziętym zamiarom.

= Za ocean.

Córka jednego z tutejszych przemysłowców udała się w tych dniach do Londynu, dla wzięcia ślubu z zamożnym przedsiębiorcą zamieszkałym w Bostonie, gdzie młoda para zupełnie się osiedli.

Narzeczeni poznali się w r. z. w Karolowych warchach, a konkury odbywały się za pomocą elektryczności.

= Miodowa kamienica.

Tak żartami nazwano jeden z domów znajdują-

cych się na Kruczej, z powodu zajęcia pięciu lokali frontowych przez młodych nowożeńców.

Małżeństwa te istotnie znajdują się w fazie miodowych miesięcy, gdyż najdawniejsze zostało zawarte w drugiej połowie maja, inne zaś w ciągu ubiegłego czerwca.

= Niespodziany posag.

Pewien warszawiak, bawiący w zakładzie kąpielowym w Druskiennikach, został w tych dniach narzeczonym młodej, pięknej i nadto, mówiąc żargonem złotej młodzieży, „grubo” posażnej panny X.

Ten ostatni przymiot ujawnił się dopiero wtenczas, gdy pan * * * był już narzeczonym.

Panna X., córka zamożnych rodziców z Podola, od paru lat była już celem zabiegów licznych łowców posagowych.

Idealne dziewczę zapragnęło pozyskać miłość bezinteresowną i po zgodzeniu się rodziców urządziło prawdziwie romantyczną mistyfikację.

Wtajemniczona w spisek ciotka panny X., mieszkająca w Wilnie, za pośrednictwem jednego z kantorów wyszukała dla siostrzenicy płatne miejsce panny do towarzystwa.

W tym też charakterze, jako *dame de compagnie* panna X. wyjechała z rodziną swoich chlebobawców do Druskiennik i tu ją poznał nasz warszawianin.

Naturalny wdzięk i wyższe wykształcenie młodej osoby tak się podobały panu * * *, iż niezważając na skromne stanowisko „idealu”, oświadczył się o jej rękę.

Ponieważ pannie warszawiak również się podobał, więc oświadczyły przyjął, telegrafując jednocześnie do rodziców z prośbą o przyjazd.

W trzy dni później państwo X. przyjechali do Druskiennik i naturalnie cała mistyfikacja wyszła na jaw.

Pan * * * nigdy nie miał zamiaru szukać posażnej żony, a jednak ją znalazł.

— Dlaczego to ja nie byłem na jego miejscu — pomyśli sobie zapewne niejeden z łowców posagowych.

= Zabawna pomyłka.

Jeden z naszych znajomych odwiedzał w dniu onegdajszym dwóch lekarzy, a mianowicie dentystę i specjalistę w chorobach nerwowych.

Pierwsza wizyta była u dentysty, który p. * * * przepisał jakieś płukanie.

Pacjent receptę schował w kieszonkę do kamizelki i zaraz bezpośrednio udał się do lekarza dla zasięgnięcia porady w chorobie nerwowej.

Tu również otrzymał receptę i z obiema wstępuje do apteki.

Jakież jednak było zdziwienie pana * * *, gdy recepty na płukanie zębów wcale nie znalazł, a zamiast niej w kieszonce okazał się rubel, przygotowany dla lekarza.

Omyłka naturalnie została sprostowaną natychmiast.

rozumieć się mogły!), poznaje ona, że świat salonów to *vanitas vanitatum*, że żyjąc jak dotychczas, szła i pociągała za sobą męża do ruiny materialnej i moralnego upadku. Nawraca się tedy piękna żonka i idzie czynić pokutę, to jest zrywa stosunki z wielkim światem i zgadza się na wyjazd z mężem na prowincję, gdzie pan Kalasanty wynalazł dla siostrzeńca korzystną posadę.

Pocziwiej Andzi należy się także nagroda za jej poświęcenie i trudy. Autor o tem nie zapomniał i ofiarował jej hrabiego Kamila (p. Ładnowski). Jest to wprawdzie ładaco hrabia, który całe mienie przepuścił i wyszedł na pieczeńiarza, upadł tak nisko, że stał się cynikiem i drwił z własnego upadku, ale także się nawrócił, postanowił zerwać z życiem bezcelowym i poszedł na... praktykanta agronomicznego w dobrach zanego pana Rembalińskiego. Jest nadzieja, że po skończonej praktyce wyjdzie z czasem na tego rzadę dobr, któremu dobrej posady tem serdeczniej życzymy, że brak kaucej, powszechnie teraz wymaganej, stanowić będzie pewną przeszkodę w jej znalezieniu, nie mówiąc już o tem, iż nasi właściciele dóbr niebardzo ubiegają się za rządami, wyższymi rodem i nazwiskiem od samego jaśnie dziedzica. Może go zresztą od konieczności szukania takiej posady wyratuje i obdarzy majątkiem wujaszek Rembaliński, jeżeli przypadkiem nie ma własnych dzieci, co na takiego personata byłoby czemś fenomenalnym.

Summa summarum jest w sztuce dwoje nawróconych: pani Julja i hr. Kamil, większa z nich przeto radość być powinna niż ze 198-iu sprawiedliwych.

W tej to zapewne myśli i tą radością przejęty komitet konkursowy wyróżnił tę komedię z pomiędzy innych i przepowiedział jej w sprawozdaniu, że będzie robiła kasę.

O ile przepowiednia co do kasy się sprawdzi, nie

wiemy, lecz o tem szczerze możemy zapewnić, że gdyby ogłoszono konkurs na same tylko komedje Bałuckiego i gdyby z pomiędzy nich miano wybrać uwieńczony utwór, „Piękna żonka” nie mogłaby mieć najmniejszej pretensji do nagrody.

Intrygi tu nie ma żadnej, absolutnie żadnej. Stara historia o pantoflach Diderota... chciałem powiedzieć o serwisie z sewskiej porcelany... opowiedziana w pierwszym akcie przez wujaszka Rembalińskiego, to jedyny wątek, który łączy z sobą luźne sceny komedji. To też pomimo znajomości architektoniki scenicznej, jaką posiada Bałucki, wątek sztuki urywa się z każdym opróżnieniem sceny, a scena—co u tak wytrawnego dramaturga jest rzeczą zadziwiającą—zostaje próżną raz lub dwa razy w każdym akcie.

Jeżeli do tego dodamy, że autor nie wprowadził ani jednej postaci nowej, że mu się nie nasunął ani jeden dowcip, któryby nie był reminiscencją, że oryginalnych sytuacji, takich np. jak pocałunek, kończący akt trzeci, jest homeopatycznie mało, że postaci epizodyczne nie są należycie wykorzystane, że komizm w wielu miejscach, a szczególnie w postaciach hr. Gapiszewskich, graniczy z prostym idjotyzmem, to chyba dosyć będzie na udowodnienie, iż inne sztuki Bałuckiego są bezporównania lepsze.

O brak psychologicznego umotywowania naglej przemiany lekkomyślnej kobiety — w kobietę rozumną i zepsutego ostatecznie cynika w kochającego i poważnego na życie patrzącego mężczyznę, nie upominamy się nawet u autora, bo od sztuki, będącej w gruncie rzeczy tylko farsą, krytyka nie ma prawa wymagać tego rodzaju motywów.

Artyści wywiązali się ze swego zadania bardzo dobrze, chociaż co do niektórych przyznać trzeba, że ich zadanie nie było łatwe. Za papę i za mamę Chwaliszewskich grają same ich role, figury Gapiszew-

skich zawsze będą bawiły górne sfery widowni, choćby ich nie grali artyści, jak pp. Szymanowski i Wolski, ale niech kto chce stanie na miejscu p. Prażmowskiego i zrobi co z roli dra Ludwika, którego całem zadaniem jest tylko słuchać zdań *pro* i *contra*, lub dać się ciągnąć papie Chwaliszewskiemu to w tę, to w ową stronę. Nawet panna Wisnowska, która przez półtrzecia aktu ukazuje się tylko na scenie coraz inaczej przebrana, a przez półtora ma bardzo małe pole do rozwinęcia gry i umotywowania zmiany, jaka w niej następuje, nie była w stanie stworzyć z postaci Julji kreacji, któraby miała większe znaczenie w jej repertuarze. I wątpimy czyby tego zdołała dokazać którakolwiek inna artystka.

I pannie Czaki autor nie dał roli, którą można było należycie rozwinąć, uwydatnić, naprzód wysunąć. W rysunku tej postaci brak owych drobnych, cieniujących rysów, któreby pozwalały ją uplastycznić tak, żeby widz mógł uwierzyć, iż to jest dziewczę, dla którego taki skończony hulał, jak hr. Kamil, zdoła się nawrócić, zerwać z przeszłością i zmienić cały tryb życia.

Pana Ładnowskiego obdarzył autor jednym, jedynym efektem i to komicznym, gdy z dzieckiem na ręku może zebrać obfite żniwo paradyzowych oklasków. Wdzięczni jesteśmy artyście, że oddając rolę z godnością, z podarku tego nie skorzystał.

Wprowadzone dla urozmaicenia akcji figury artystów, nie odznaczają się oryginalnością, ani dowcipną, wystudjowaną charakterystyką. Kreślone są z grubą, od ręki, naprędce i pozostają postaciami bez znaczenia. Szczególniej w trzecim akcie nietylko nie bawią widza, lecz niepotrzebnie przewlekają bieg sztuki, o której w konkluzji to tylko powiedzieć można, że gdyby szczerzej chciała być farsą, możeby jej to wcale na gorsze nie wyszło.

Wł. Sabowski.

= Spóźniona sumiennosc.

W dniu wczorajszym, kupiec B. zamieszkały pod nr 29 na Miłej, otrzymał gruby list rekomendowany z Wrocławia.

W liście tym znajdowały się rozmaite weksle i rewersy, skradzione B. w podróży koleją jeszcze w miesiącu lutym.

Sumiennosc złodzieja była zbyt czarna, gdyż do tego czasu B. poczynił stosowne kroki i z dłużnikami zawarł nowe układy.

Dlaczego jednak objawiający tak późno skradzione rzeczy nie odesłał 530 rs. gotowizną, które wraz z weksłami skradł poszkodowanemu?

= Wstrętny widok.

Na przystanku tramwajowym za rogatką powązkowską kręci się około pasażerów kilkoro dzieci nawiedzonych wstrętnem dla oka kalectwem.

Chore dzieci, będące pod władzą sprytnego przedsiębiorcy, starają się afiszować kalectwo, celem obudzenia litości publicznej.

Zwracamy uwagę władzy na nieszczęśliwe ofiary wyzysku, zasługujące na przytułek i opiekę.

= Przytomność umysłu.

Wczoraj, około 10-ej wieczorem, w cyrku Sala-mońskiego w Dolinie Szwajcarskiej, podczas antraktu zapaliła się sztuczna choinka, ustawiona z bliskim przy płomieniu gazowym.

Stojący na służbie strażnik z oddziału III-go, Walerian Jankowski, spostrzegłszy niebezpieczeństwo, szybko poskoczył i ogień w zarodku ugasił, tak, iż ręką prawie z publiczności nie widział, co się stało.

Przytomność umysłu Jankowskiego zasługuje na gorącą pochwałę.

= Napaść.

W dniu wczorajszym na Marszałkowskiej Aleksander Kojak został napadnięty przez dwa indywidua, które go mocno pobili.

Napastników, Karola Fijałkowskiego i Mariannę Szymańską aresztowano.

Zeznali oni, iż powodem napaści była osobista zemsta.

= Przy pracy.

W dniu wczorajszym w fabryce czekolady, na Oboźnej, pod nr 22-im, Stanisław Chełmicki zdejmując pas z koła, uległ ciężkiemu obrażeniu na lewej ręce.

Nieprzytomnego odwieziono do szpitala.

= Rozbiegany koń.

Z podwórza domu pod nr 19-ym na Wolskiej wybiegł koń, który przewrócił przechodzącego Zabłockiego.

Najechany upadł i zranił się niebezpiecznie w głowę.

= Przejechanie.

Na Świętojerskiej wagon kolei konnej nr 58, przejechał 15-letniego S. Tuchmajdera, który złamał rękę i zranił się ciężko w głowę.

= Zabiegi niemieckie.

Otrzymujemy następną korespondencję z Sosnowic: „W tutejszych sferach handlowych, dobrze zwykle poinformowanych, uparczywie utrzymuje się pogłoska, iż niemieccy przemysłowcy i kupcy, których obroty handlowe wskutek wydalania znacznie się zmniejszyły, energicznie starają się w berlińskim ministerjum skarbu o wyjednanie w drodze dyplomatycznej zmniejszenia na naszej granicy cła wwozowego na nasze produkty i towary.

Pogłoska ta, jakkolwiek zdaje się być bezpodstawną, o ile bowiem wiadomo rząd nasz nie ma zamiaru obniżenia dotychczasowej taryfy celnej, zastrasza jednak i kopalnie nasze, będące zaledwie w początku swego rozwoju, na żaden sposób nie mogłyby przy obniżeniu cła wwozowego konkurować z fabrykami i kopalniami szlaskimi, całkowicie już zamortyzowanymi i zostającymi z wielu względów w dogodniejszych warunkach ekonomicznych.”

= Zebranie koleżeńskie.

W mieście powiatowem Rawie odbyło się w dniu 5-tym b. m. dość liczne zebranie byłych uczniów szkoły miejscowej, która tam istniała przeszło lat 30, od r. 1835 go do 1868-go.

Na zebranie to zaproszeni również zostali żyjący dotąd dawni profesorowie szkoły.

Uroczystość rozpoczęła nabożeństwo odprawione przez przybyłych na zjazd księży-kolegów, a zakończyła skromna uczta w gustownie przybranej sali miejscowego hotelu.

Dla upamiętnienia tego zebrania, uczestnicy złożyli pewną kwotę, przeznaczając część na cel dobroczynny miejscowy, część na wsparcie najbiedniejszego z kolegów, oraz część na wmurowanie w kościele miejscowym tablicy pamiątkowej dla byłego swego nauczyciela ks. Kamińskiego.

= Na szkołę.

W gminie urzędowskiej, w powiecie janowskim, gubernji lubelskiej, na mocy powziętej uchwały, pewna część kar pieniężnych obracana jest na rzecz miejscowej szkoły.

Postanowienie takie możnaby zaprowadzić z korzyścią i w innych gminach, dlatego też zwracamy na nie uwagę.

= Klasa rysunkowa.

Przy wyższej szkole rzemieślniczej w Łodzi istnieje klasa rysunkowa, utrzymywana przez kilku miejscowych fabrykantów i kupców.

Do klasy tej uczęszczało w r. z. sześćdziesięciu kilku uczniów, którzy naukę pobierali bezpłatnie.

W liczbie uczniów znajdowało się: 22 stolarzy, 20 ślusarzy, 10 tkaczy itp.

Utrzymanie klasy rysunkowej kosztowało w r. z. 168 rs. 91 kop.; obecnie jest obciążona deficytem w ilości 25 rs. 30 kop.

= Pomyłka.

Korespondent nasz z Lubartowa, donosząc w nrze 189 o przybyciu do tego miasta misji ewangelicko-angsburskiej, mylnie był poinformowany co do celu tejże misji.

Odbyła się wprawdzie w dzień św. Piotra i Pawła uroczystość misyjna, lecz nie miała bynajmniej na celu nawracania baptystów, ani też nie brało w niej udziału pięciu duchownych, tylko trzech.

= Z komunikacji pocztowej.

Publiczność jeżdżąca szosą radomską użala się na karetki osłonięte płótnem.

Wehikuly te odznaczają się przewiewnością, bynajmniej nie stosowną do obecnych chłodnych nocy.

= Nowa kolej.

W tych dniach rozpoczęto budowę kolei żelaznej ze Żmierzynki do Nowosielic, która przetnie Mohilów nad Dnieprem.

Kolej ta przysłuży się handlowi, łącząc kilka cukrowni.

= Nowy Pasteur.

W Łeszniczy gub. mińskiej ukazał się prosty włóścianin, który z powodzeniem leczy wściekliznę.

Tajemniczy środek, jakiego używa, jest od dawna w posiadaniu jego rodziny.

= Nowa fabryka.

W Łodzi powstaje nowa wielka fabryka, mająca zająć się wyrobem tektury.

Za materiał surowy mają być użyte odpadki papierów i galganów.

Również i tę fabrykę zakłada cudzoziemiec.

= Z kredytu drobnego.

W Żydkach, w powiecie telszewskim, istnieje od roku 1880-go kasa zalickowo-wkładowa, urządzona według wzorów Schultze Delitzscha.

Kasa ta szybko się rozwija, jak widzimy z ostatniego sprawozdania.

W roku zeszłym liczyła ona 2,402 uczestników, a obrót roczny osiągnął sumy 70,468 rs. 53 kop.

= Samobójstwa.

W Białymstoku panuje jakby epidemia samobójstw.

Parę miesięcy temu powiesiła się w tem mieście izraelitka Penzuchowa; wślada za nią, w tymże domu wystrzałem z rewolweru, po uprzednim bezowocnem usiłowaniu otrucia się i powieszenia, odebrała sobie życie p. Waśkowska; niedawno, również w tymże samym domu, usiłował powiesić się syn pierwszej z denatek, młody Penzuch, wreszcie w d. 11-ym b. m. 23-letni izraelita, zamożny i inteligentny młodzieniec, M. Cohn, w ogrodzie własnym wystrzałem w skroń i lewy bok odebrał sobie życie.

Przyczyna pierwszych dwóch samobójstw kobiecych miały być niesnaski w życiu rodzinnem; powodem zamysłu samobójczego młodego P. była podobno tęsknota po matce; w samobójstwie natomiast Cohna grała podobno rolę tylko hipochondria.

= Pożar miasteczka.

O kłesce pożarowej, jaką dotknięte zostało przed kilku dniami miasteczko Łódzie, w sejneńskim, odbieramy następujące szczegóły.

Pożar wybuchł o godzinie 7-ej rano w miejscowości zaciśniętej drewnianymi budynkami, a szerząc się gwałtownie, w pół godziny objął płomieniami pół miasteczka, posuwając się dalej z równą szybkością.

Ogółem spłonęło doszczętnie 150 domów mieszkalnych, w tej liczbie 10 murowanych i 186 różnych budynków niezamieszkałych, ubezpieczonych razem na rs. 97,000.

Szkody w spalonych ruchomościach i różnych cennych sprzętach nieubezpieczonych, wynoszą rs. 100,000.

W płomieniach straciły życie: Helena Narogalska i 74-letnia Motla Goldberg, a także pięć osób zostało rannych i poparzonych.

Za pozwoleniem miejscowych władz zbierają w okolicy dobrowolne składki na rzecz pogorzelców, których pozostało bez dachu i sposobu do życia 400 rodzin.

Przyczyna pożaru niewiadoma, prawdopodobnie ogień wszczął się z nieostrożnego obchodzenia się ze światłem.

= Piorun.

W dniu 10-ym b. m., w południe, podczas wielkiej, krótkotrwałej pod Białymstokiem burzy, piorun za-bił przejeżdżającego przez las, zwany Solnickim, woźnicę i jego konia.

Z dwóch pasażerów niemców, wiezionych przez zabitego, jeden stracił chwilowo władzę w obu nogach, a drugi oglechł, obaj jednak powrócili wkrótce do stanu normalnego.

= Wypadki na prowincji.

W dniu 9-ym b. m. zmarł nagle w Łukowie Michał Żwierow, porucznik 11-go pieszego kadrowego bataljonu, stojącego w Żelichowie.

Powracając z sądu okręgowego siedleckiego, w którym stał jako świadek, Żwierow uczuł się słabym.

W Łukowie stanął w cukierni i zawezwał lekarza.

Wieczorem nastąpiło silne uderzenie krwi do głowy, pozabawiające go życia.

Żwierow liczył lat 35 i był bezżennym.

W zeszłym miesiącu znaleziono po za Łukowem martwe ciało mieszkańca gminy Pszonka, powiatu garwolińskiego, Abrahama Fajnbada.

Śmierć nastąpiła z zadawnionej choroby.

= Pożar.

W dniu 29-ym z. m. we wsi Mikłusy, powiatu łukowskiego spaliło się 6 domów wraz z zabudowaniami, ubezpieczonemi na rs. 1280, ruchomości na rs. 1550.

W czasie pożaru przy ratunku ponieśli ciężkie obrażenia Józef Głuchowski z synem Janem, których bezzwłocznie odstawiono do szpitala łukowskiego.

Ogień podłożony został przez mieszkańca tejże wsi Stanisława Krasuskiego.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Ratowanie tonących.

Ratowanie tonącego wpływ jest chyba jednym z największych, najniebezpieczniejszych poświęceń. Najniebezpieczniejszą chwilą jest właśnie ta, kiedy tonący nie utracił jeszcze przytomności, kiedy posiada świadomość swojego położenia. Ratujący powinien wtenczas bardzo się mieć na ostrożności; nie należy przysuwać się bardzo blisko, lecz przeciwnie trzymać się jaknajdalej tonącego. Staraj się zawsze podplynać doń z tyłu a nie z przodu, poczem pochwyćwszy lewą ręką za włosy lub szyję i wyprostowawszy tę rękę, iżby tonący nie mógł się tak łatwo cześcić, staraj się dostać do brzoju, mając wolną do pływania prawą rękę i obydwie nogi. Głowę tonącego podtrzymuj nad wodą, mów do niego, ośmielaj go i uspakajaj. Trudno przewidzieć wszystkie wypadki, jakie w podobnej chwili mogą się nadarzyć; najdłówniejszem atoli zadaniem ratującego powinno być, jakeśmy powiedzieli wyżej, zachowanie wolności własnych ruchów. Bez tej ostrożności szlachetne poświęcenie się może przysporzyć tylko nową ofiarę.

NEKROLOGJA.

† Jutro, to jest w piątek dnia 16-go b. m., jako w szósta wigilię imienin ś. p. Aleksa Broniewskiego, odbędzie się w kościele św. Anny (po-bernardyńskim) o godzinie 10-ej i pół rano, nabożeństwo za spokój jego duszy, na które pozostała wdowa wraz z dziećmi zaprasza krewnych i przyjaciół.

—2548

† W piątek, to jest dnia 16-go lipca r. b., o godzinie 10-ej zrana w kościele św. Krzyża, jako w rocznicę śmierci ś. p. Marji z Morzewskich Dąbrowskiej, odbędzie się nabożeństwo żałobne, na które pozostała rodzina zaprasza krewnych i przyjaciół.

—2537—

TELEGRAMY

„KURJER WARSZAWSKI”.

Poznań 14-go lipca. — Dziś rano zmarł tu poseł Ignacy Łyskowski.

(Zmarły odznaczył się jako agronom i jako krzewiciel zdrowych zasad ekonomicznych w Prusach zachodnich. Był właścicielem dóbr Mielszowa, pod Bródnicą, w rejencji kwidzińskiej. Z prac jego, drukiem ogłoszonych, wymieniamy, oprócz zbiorku poezji, wydanego w roku 1847-ym, dzieła: „Książki dla ludu” (1849), „Gospodarz” (3 wydania, ostatnie z r. 1861), „Pieśni gminne i przysłowia ludu w Prusach zachodnich” (1854), „Słowa prawdy” tegoż roku, wreszcie broszurkę niemiecką o równouprawnieniu języka polskiego w Prusach zachodnich, drukowaną dwukrotnie w Poznaniu. *Przyp. red.*)

Paryż 14-go lipca. — Wiadomość, jakoby powstała, zajęta przez duchowieństwo francuskie w sprawie wydalenia ksiąg, stała się przedmiotem korespondencji pomiędzy rządem francuskim a Watykanem, jest pozbawioną wszelkiej podstawy.

Rzym 14-go lipca. — Układy w przedmiocie uregulowania stanowiska kościelno-politycznego katolików w Czarnogórze, nie zostały jeszcze ukończone. Papież zgodził się jednak w zasadzie na ustanowienie biskupstwa katolickiego w Antivari.

(Ajencja północna.)

Paryż 14-go lipca. — Izba uchwaliła wydalenie księcia Amale i postanowiła, że mowa ministra woj-

Дозволено Цензурою Варшава 3 (15) Іюнія 1886 г.